

vergadering **C306**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie

van 9 juni 2022

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de toekomst van de e-commerce in Vlaanderen – 3172 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Kurt Vanryckeghem aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de stijging van het aantal student-ondernemers en de initiatieven ter ondersteuning – 3216 (2021-2022)	6
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de Vlaamse jobbonus en de impact van mogelijke federale maatregelen om de koopkracht te versterken – 3171 (2021-2022)	8
VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de stijgende tewerkstelling van personen met een handicap – 3173 (2021-2022)	10
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de re-integratietrajecten voor (langdurig) zieken – 3196 (2021-2022)	13
VRAAG OM UITLEG van Kim De Witte aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de slagkracht van de Vlaamse Sociale Inspectie – 3206 (2021-2022)	17
VRAAG OM UITLEG van Kim De Witte aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over maatregelen tegen discriminatie op de arbeidsmarkt – 3207 (2021-2022)	21
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het onderbreken van zorgkrediet door leerkrachten die inspringen in het kader van het lerarentekort – 3160 (2021-2022)	24
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het onderzoek naar de samenwerking tussen de Vlaamse maatwerkbedrijven en de reguliere bedrijven – 3217 (2021-2022)	26

VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de toekomst van de e-commerce in Vlaanderen – 3172 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) berekende dat het gebrek aan e-commerce in België jaarlijks 1 miljard euro en 6000 jobs kost. Hierdoor liet België in de periode 2012-2019 tot 0,3 procentpunt bbp-groei per jaar liggen. Volgens de ondernemersorganisatie wringt het schoentje bij de verkoop van standaardproducten, waarbij prijs en leverings-snelheid cruciaal zijn. De Belgische bedrijven kennen dan ook een aanzienlijk concurrentieel nadeel omdat de lonen hier hoger liggen en het nachtwerk al om 8 uur begint. Het VBO pleit voor meer flexibiliteit voor e-commercebedrijven. De vakbonden verzetten zich tegen nachtarbeid wegens sociaal onwenselijk en ongezond. Het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV) noemde eerder het pleidooi voor meer flexibiliteit en nachtarbeid verontrustend.

In 2017 raamde de handelsorganisatie Comeos reeds dat België 17.000 banen in e-commerce verloren zag gaan aan de buurlanden, in het bijzonder aan Nederland. Webwinkels leveren al jaren vanuit distributiecentra net over de grens.

In de plenaire zitting van 9 februari 2022 stelde minister van Werk Crevits voor om de internetverkoop in Vlaanderen te verankeren, omdat het zwaartepunt op dit moment nog steeds in het buitenland ligt. Daarnaast wenste ze in te zetten op betere werkomstandigheden. Ze zei ook: “Volgens mij knelt er nog een heel grote schoen in de eindleveringen (...) Ik wil voortbouwen op goede resultaten van pilootprojecten en wil de komende periode extra budget vrijmaken voor duurzaam beleveren, via onder meer afhaalpunten en respectvolle contracten.” Het regeerakkoord stelt het volgende over e-commerce: “Samen met de lokale besturen blijven we actief de lokale ondernemers steunen en zetten initiatieven op voor succesvolle e-commerce op hun maat.”

Minister, hierover heb ik de volgende vragen. Hoe ziet u de toekomst van e-commerce in Vlaanderen? Volgt u de redenering van het VBO dat België een te weinig flexibele arbeidsmarkt kent? Zo ja, wat kunt u daar binnen uw bevoegdheden aan veranderen? Gaat u verder met de voorgestelde pilootprojecten en initiatieven van uw voorganger? Welke budgetten worden daarvoor beschikbaar gesteld? Op welke manier kunt u de arbeidsomstandigheden van werknemers in de e-commercesector verbeteren? Met welke initiatieven gaat u in e-commerce op maat voorzien, samen met de lokale besturen, zoals ook is opgenomen in het regeerakkoord? Vormt e-commerce een belangrijke motor om tot een werkzaamheidsgraad van 80 procent in Vlaanderen te komen? Zo ja, welke beleidsmaatregelen worden hieromtrent genomen?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Mevrouw Malfroot, dank u wel voor uw vraag. De toekomst van de e-commerce zal uiteraard in grote mate worden bepaald door de internationale innovaties op dat vlak. E-commerce is vandaag zeer sterk marktgedreven. Het wordt dus ook bepaald door het steeds wijzigende consumentengedrag. Binnen onze Vlaamse bevoegdheden moeten we dus maximaal ondersteunen en faciliteren. Op korte termijn kan worden verwacht dat e-commerce en de fysieke winkels nog steeds meer naar elkaar zullen toegroeien. Met het programma ‘Het Internet. Ook uw zaak.’ zet het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) ook onze lokale handelaars mee op de digitale trein. Dat blijkt ook wel te werken. Ik geef u enkele cijfers uit het recente evaluatieverslag. Uit een VLAIO-bevraging bij 1105 handelaars

in de periode december 2020-januari 2021 blijkt dat het aantal handelaars met een eigen website en webshop steeg van 23 procent in 2016 naar 33 procent in 2020. Uit cijfers van UNIZO blijkt verder dat in 2020 55 procent van de handelaars uit hun enquête online verkocht, ten opzichte van 30 procent in 2014. De verkoop via sociale media steeg van 44 procent in 2018 naar 70 procent in 2020.

Er moet op zoek worden gegaan naar duurzame en minder dure manieren van levering aan de consument. Retourzendingen, die zwaar wegen op de rendabiliteit, moeten we zo veel mogelijk beperken, het best in Europees verband. Via ons beleid ondersteunen we gemeentelijke initiatieven via de oproepen inzake smart cities en relance. Een interessant voorbeeld dat aan bod kwam in de webinar die het VBO organiseerde naar aanleiding van de vermelde studie, is dat van een Belgische keten van elektro die haar winkelpatrimonium van 73 winkels succesvol inzet als afhaalpunt voor e-commerce.

Ik kom dan tot uw volgende vragen. De arbeidsomstandigheden en flexibiliteit worden uiteraard grotendeels bepaald door het arbeidsrecht en in het sociaal overleg, en die bevinden zich nog steeds op het federale niveau. Dat neemt niet weg dat we qua flexibiliteit op preventief vlak rond werkbaar werk wel een aantal initiatieven nemen, zoals u weet. Het is echter duidelijk dat e-commerce heel wat waardevolle kansen kan bieden voor onder meer de kortgeschoolden, en in dat opzicht een bijdrage kan leveren aan een hogere werkzaamheidsgraad. Ik heb daar per brief ook aandacht voor gevraagd aan de federale collega.

Deze regering heeft inderdaad de ambitie om 120.000 extra mensen aan het werk te krijgen, om die werkzaamheidsgraad op te trekken, zoals u weet. 6000 extra jobs in de e-commerce kunnen daar potentieel toe bijdragen, maar zijn op zichzelf ook niet genoeg om ons richting 80 procent te doen bewegen. E-commerce is dus niet noodzakelijk een belangrijke motor richting 80 procent, maar wel een onderdeel van de motor. We mogen absoluut niet blind zijn voor wantoestanden in de sector, bijvoorbeeld deze die recent nog bleken bij PostNL. Dat is echter vooral een kwestie van regels die worden overtreden of te flexibel worden toegepast, want de regels zijn er dan wel. Voldoende kwaliteitsvolle arbeidsomstandigheden moeten worden gegarandeerd, ook bij onderaannemers. Daarop zal ook de Vlaamse Sociale Inspectie blijven controleren. Er is nood aan een weldoordachte regelgeving die een goed evenwicht biedt tussen enerzijds bescherming en anderzijds de flexibiliteit die nodig is.

Wat de vraag rond de pilootprojecten betreft: zoals ook mijn voorganger, minister Crevits, reeds aankondigde, wordt de campagne 'Het internet. Ook uw zaak.' met 2 jaar verlengd en werd hiervoor 2 x 400.000 euro voorzien. Hiervoor werken we heel actief verder samen met de ondernemersorganisaties en de lokale besturen.

Tot slot werden er de voorbije jaren reeds verschillende initiatieven rond e-commerce genomen, op maat van de lokale ondernemers en samen met de lokale besturen. Er werden in de verschillende provincies talrijke infosessies georganiseerd waarbij, naast een consultant, telkens ook een lokale ondernemer positieve en negatieve ervaringen deelde. Samen met de andere stakeholders zullen ze ook betrokken worden bij eventuele nieuwe initiatieven.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, ik zie dat u al een aantal initiatieven neemt op lokaal niveau en ik kan die alleen maar toejuichen. Het is immers van heel groot belang om onze steden en gemeenten te betrekken bij het e-commerceverhaal, want de handelaar zal er alleen maar beter van worden. Ik denk dat er ook geen twijfel over bestaat dat de e-commerce in de toekomst nog aan belang zal winnen. Ik denk echter wel dat het nodig is om na te denken over hoe we dat op een goede, verantwoorde manier kunnen verankeren in Vlaanderen, rekening houdend met goede arbeidsomstandigheden voor onze werknemers.

Momenteel is het zo dat de bedrijven nog op heel veel regelneverij stoten en ze hun vestigingen liever in het buitenland neerplanten. Het gevolg is natuurlijk dat Vlaanderen op dat gebied miljarden inkomsten verliest, terwijl we op die manier – door die bedrijven in ons eigen Vlaanderen in te planten – net zouden kunnen inzetten op jobs voor kort- en middengediplomeerde profielen. Ik denk dat er dus nog heel wat kansen liggen voor Vlaanderen, als we die grote commerciële centra hier in ons eigen Vlaanderen zouden bouwen en niet over de grens. Nu rijden de bestelwagentjes vanuit Breda of Rijsel naar Ninove, maar we kunnen ze beter hier in Vlaanderen plaatsen, bijvoorbeeld in Aalst of Gent, zodat we van Vlaanderen een logistiek middelpunt maken.

Mijn laatste vraagje is er dus eigenlijk eentje met betrekking tot de hervormingen. Wat is voor u eigenlijk een gunstig vestigingsklimaat voor e-commerce, om die e-commercebedrijven hier in ons eigen Vlaanderen te realiseren? Zult u op de tafel kloppen bij de federale collega's om een gunstig vestigingsklimaat te kunnen scheppen?

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (cd&v): Ik denk dat het belang van e-commerce in deze commissie al regelmatig in de verf is gezet. Er was weliswaar een andere minister, maar ik ben tevreden, minister Brouns, dat u op hetzelfde elan wil verdergaan. We hadden uiteraard niets anders verwacht.

Minister, ik was graag nog even verdergegaan op een initiatief dat tot uw bevoegdheid behoort, en niet tot de federale bevoegdheden. Uit de meest recente discussie omtrent het succesvolle initiatief 'Het internet. Ook uw zaak.', waar u reeds aan refereerde, bleek dat u werk zou maken van een verdere segmentatie naar het niveau van de competenties, om de ondernemers zo nog meer te bereiken.

Ik wou nog even informeren of daar al meer over bekend is of wanneer u verwacht daar verdere stappen in te kunnen zetten?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Collega Vanryckeghem, dat staat inderdaad nog op ons to-dolijstje, dus dat wordt vervolgd.

Collega Malfroot, ik deel uiteraard de bezorgdheid rond de arbeidsomstandigheden, die moeten kwaliteitsvol zijn. Het is een evolutie, het is een trein die razendsnel verder dendert en ik denk dat we er op die manier ook slim op moeten anticiperen en het als een kans moeten zien, ook voor de Vlaamse economie. Er zijn heel wat goede voorbeelden en succesverhalen, die ook tot voorbeeld strekken. Die moeten we natuurlijk ook tot bij onze kmo's en onze Vlaamse economie brengen, op een manier die versterkend werkt. We zullen er dan inderdaad samen over waken dat het op een kwaliteitsvolle manier gebeurt. De federale overheid zal daar ook haar verantwoordelijkheid in moeten nemen. Flankerend doen wij wat we kunnen, om dat op een werkbare manier te implementeren voor de toekomst, ook in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, het is vooral in het belang van de ondernemers dat u op die trein springt en dat u die niet laat voorbijrijden. Enige dringende actie is dus wel op zijn plaats.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kurt Vanryckeghem aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de stijging van het aantal student-ondernemers en de initiatieven ter ondersteuning
– 3216 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (cd&v): 'De jongeren van vandaag zijn de ondernemers van morgen.' Het is een tweet van uzelf, minister, en u hebt groot gelijk.

Het kriebelt bij onze jongeren om te ondernemen, dat is duidelijk. Waar er eind 2021 nog 9127 student-zelfstandigen actief waren in ons land, zijn dat er tegen eind maart 2022 al 9383. Meer dan 7 op de 10 van die student-zelfstandigen komen uit Vlaanderen. Dat is iets meer dan het totaal aandeel Vlaamse ondernemers in ons land, zo'n 62 procent.

Het is daarom heel belangrijk dat we er vanuit Vlaanderen alles aan doen om de student-ondernemers, maar ook de jonge starters, ten volle te ondersteunen in hun zelfstandige activiteit. U gaf zelf al aan dat er bijvoorbeeld in bepaalde studentensteden gewerkt wordt met ecosystemen voor jonge ondernemers. Ook projecten als 'Haven' zijn een grote meerwaarde voor het jong ondernemerschap in Vlaanderen. Maar ook het onderwijs blijft een belangrijke rol spelen in het ondersteunen van ondernemerscapaciteiten.

Minister, sinds 2020-2021 neemt het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) zelf de financiering van de ecosystemen jong ondernemerschap op zich, na de financiering door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Heeft er reeds een evaluatie plaatsgevonden van deze ecosystemen? Zijn er mogelijkheden om good practices vanuit die ecosystemen te delen met andere lokale besturen die op die manier jongeren in hun gemeente kunnen ondersteunen?

Haven telt momenteel 27 coaches om jongeren met een ondernemersdroom mee te ondersteunen. Hoe evalueert men het project Haven? Hoelang loopt dit nog en is er zicht op een verlenging? Is er zicht om hier nog extra coaches te voorzien zodat het volledige Vlaamse landschap bereikt wordt?

We slagen er al in om heel wat jongeren naar het ondernemerschap te leiden. Dat geven de cijfers mooi weer. Maar welke initiatieven worden er ondernomen vanuit Vlaanderen om kwetsbare jongeren te ondersteunen in de stappen naar jong ondernemerschap? Zijn er hier nog extra mogelijkheden voor initiatieven?

Vanuit jonge ondernemers horen we soms dat het moeilijk blijft om, ondanks alle maatregelen die er vanuit Vlaanderen voorzien zijn, door het bos de bomen te blijven zien. Zijn er plannen om de maatregelen die er vanuit Vlaanderen voorzien worden voor jonge ondernemers extra 'in the picture' te zetten?

Vanuit de Unie voor Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) benadrukt men sterk het belang van ondernemerschap binnen het onderwijs. Basiscompetenties ondernemerschap worden vandaag al opgenomen in de eindtermen, maar soms nog te weinig meegenomen in de leerstof. Ziet u als minister van Economie een mogelijkheid om vanuit uw domeinen het ondernemerschap binnen het onderwijs nog verder te versterken? Is er overleg met uw collega-minister Weyts?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dank u wel, collega Vanryckeghem. Het is fijn om vast te stellen dat mijn tweets een voorzet zijn voor vragen om uitleg.

Sinds 2020-2021 staat VLAIO inderdaad in voor de volle 70 procent van de projectmiddelen van de ecosystemen voor jong ondernemerschap in de Vlaamse studentensteden. Hun werking wordt permanent geëvalueerd. Die evaluatie is ook een inherent onderdeel van de jaarlijkse procedure voor de toekenning van hun werkingsmiddelen. Dat spreekt voor zich.

Op het niveau van de individuele projecten worden per werkingsjaar 3 à 4 formele stuurgroepen georganiseerd waar VLAIO en het lokale projectteam samen de stand van zaken opvolgen, de nodige lessen trekken en, waar nodig, bijsturen. Na ieder projectjaar wordt ook een kwantitatief en kwalitatief eindevaluatieverslag opgesteld met eventuele verbeterpunten voor het volgende projectjaar.

Op het collectieve niveau organiseert VLAIO per werkingsjaar meerdere leerplatformen voor alle projectcoördinatoren van de ecosysteempromoties, om ervaringen te delen en van elkaar te leren.

Van bij de start stellen we vast dat de impact van de ecosystemen op ondernemerschap bij studenten en jongeren in het algemeen bijzonder groot is en ook blijft toenemen. Zoals u zelf aanhaalt, zien we dat in de cijfers. Om die reden wil ik de werking van de ecosystemen studentensteden via VLAIO blijven ondersteunen. Op termijn meen ik dat de ecosystemen een boost zullen geven aan het aantal snel groeiende jonge bedrijven.

Uw tweede punt om de good practices uit de ecosystemen te delen met andere lokale besturen, lijkt me een goede suggestie. Ik heb VLAIO dan ook gevraagd met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) te bekijken of en hoe dit kan opgenomen worden binnen de overlegtafels Economie en Smart Cities, of via een andere weg.

Jongerencoöperatie Haven slaat voor ondernemende jongeren de brug van een ondernemingstraject dat in hun vrije tijd startte, naar zelfstandig ondernemerschap. Belangrijk is dat Haven – naast studerende jongeren – ook jongeren bereikt die niet meer aan het studeren zijn: werkloze jongeren, jongeren met een job en jongeren met een invaliditeitsuitkering. De werking wordt positief geëvalueerd en de werkingsmiddelen zijn begin vorige maand goedgekeurd. Ik heb zelf de intentie om hun werking verder te continueren.

De jaarlijkse werkingsmiddelen voor Haven bedragen 120.000 euro. Door de opeenvolgende stijgingen van de loonkosten werd dat bedrag voor 2022 verhoogd naar 130.000 euro.

Wat uw volgende vraag betreft, VLAIO benadert ondernemerschap niet louter als het opstarten van een eigen onderneming, maar als een generieke competentie of een 'life skill'; het vermogen om kansen te zien en ideeën om te zetten in acties die een meerwaarde scheppen voor anderen, hun leven lang.

Concreet werkt VLAIO op drie fronten. VLAIO richt zich via haar gesubsidieerd aanbod ondernemend onderwijs in eerste instantie tot alle schoolgaande jongeren en bereikt op die manier ook kwetsbare jongeren die zich op de schoolbanken bevinden. Kwetsbare jongeren kunnen hun weg naar ondernemerschap ook vinden via hun lokale jeugdwerking en in Haven hun traject verderzetten. Soms wordt er naar aanleiding van een specifieke vraag vanuit een instelling, ook op maat gewerkt.

Ten tweede steunen we binnen het contract ondernemerschap – dit is onze structurele samenwerking met elf partners om ondernemerschap in Vlaanderen te bevorderen – de werking van YouthStart Belgium. YouthStart biedt aan kanszoekende

jongeren de mogelijkheid om, door in groep te werken aan een eigen businessplan, scherper zicht te krijgen op en voeling te krijgen met hun eigen aspiraties en hoe die na de training verder vormgegeven kunnen worden.

Ten derde maakt VLAIO ten slotte deel uit van het lerend netwerk Youth Guarantee, getrokken door VDAB en samengesteld uit verschillende departementen.

Wat uw vierde vraag betreft, naast informerende en oriënterende websites, brochures en andere communicatiekanalen is het uiteraard van belang dat studenten en jongeren in hun onmiddellijke en vertrouwde omgeving terecht kunnen bij mensen die hen informeren, wegwijs maken en met de juiste persoon of dienst in contact brengen. Daarom steunen we de werking van de lokale ecosystemen in de Vlaamse studentensteden en projecten zoals Haven vzw. Uiteraard kunnen ze ook rechtstreeks bij VLAIO zelf terecht.

Er is ook nog de jongerenwebsite WATWAT. Dat is een portaalsite die doorlinkt naar de website van VLAIO voor het thema ondernemerschap. In het verleden zijn vanuit VLAIO, in samenwerking met al de door VLAIO gesubsidieerde partners, Vlaamsbrede sensibiliserings- en infocampagnes op touw gezet, specifiek gericht naar studenten en jongeren.

Wat uw laatste vraag betreft, denk ik dat uit hetgeen reeds geantwoord is op de voorgaande vragen blijkt dat er, althans vanuit onze bevoegdheden, een degelijke bijdrage aan ondernemend onderwijs is, dat die al vrij aanzienlijk is. VLAIO en haar partners Unizo Onderwijs & Ondernemen, MyMachine vzw en de ecosystemen voor student-ondernemerschap leveren op dat vlak al heel bijzondere prestaties. Ik denk inderdaad dat het vandaag heel belangrijk is dat we niet vroeg genoeg kunnen beginnen om jongeren warm te maken om in ons Vlaanderen te ondernemen.

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (cd&v): Dank u, minister. Ik had heel wat vragen gesteld en ik heb heel wat hoopvolle antwoorden gekregen. Ik ben blij dat u het engagement van uw voorganger, mevrouw Crevits, zal verderzetten. Ik heb dan ook geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de Vlaamse jobbonus en de impact van mogelijke federale maatregelen om de koopkracht te versterken – 3171 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, een van uw eerste beleidsdaden was de jobbonus en het decreet dat goedgekeurd werd. Ik zal u de uitleg hierover besparen, collega's. Ik denk dat we allemaal genoeg weten wat het inhoudt.

De Federale Regering plant ook maatregelen om wie minder dan 3500 euro bruto verdient, een extra te geven. De jobbonus is geplafonneerd tot 2500 euro bruto. In dit verhaal gaat men tot 3500 euro bruto. Het is ons nog niet zo duidelijk hoe dat concreet zou gebeuren, via een belastingkrediet of via een belastingvermindering. In ieder geval is de intentie er. En op zich is het geen slechte intentie om wie werkt, netto meer te laten verdienen. Maar we moeten wel waakzaam zijn voor neveneffecten op de jobbonus, zoals een promotieval.

Ik heb daarom drie concrete vragen, minister. Hoe wordt overlegd om de impact van dergelijke maatregelen te optimaliseren, zodat er geen negatieve effecten zijn? Wat zou de impact kunnen zijn op onze Vlaamse jobbonus? En wat is de stand van zaken in verband met de vrijstelling in de inkomstenbelasting op die jobbonus, de uitsluiting als een bestaansmiddel in de fiscale wetgeving en de uitsluiting als inkomen voor de toekenning van de federale tegemoetkoming voor personen met een beperking?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dank u wel voor uw interessante vraag, mijnheer Ronse. De jobbonus is voor een groot stuk ook het bewijs dat we met de Vlaamse bevoegdheden die we hebben, alles uit de kast halen om werken inderdaad meer te laten lonen. Op die manier vullen we onze eigen bevoegdheden maximaal in. Uiteraard is het dan van belang dat een ander niveau in dit land al die goede inspanningen op Vlaams niveau niet tenietdoet. Dat spreekt voor zich. Ik ben dus ook een bondgenoot op dat vlak.

Het dossier van de jobbonus is bij uitstek tot stand gekomen uit de afstemming met het federale niveau. Het belang van ongewenste effecten is natuurlijk essentieel in die afstemming. We hebben de jobbonus inderdaad ook met een zekere trots kunnen aankondigen op die bewuste 18 mei, de dag van mijn eedaflegging, om effectief het verschil te kunnen maken bij maar liefst 733.000 Vlamingen. De uitbetaling is nog steeds voorzien voor dit najaar.

Het doel is mensen te overtuigen om de stap naar werk te zetten. Dat is absoluut de intentie, om die incentive te kunnen geven door werken meer lonend te maken en om werken meer aantrekkelijk te maken, en als mensen aan het werk zijn, ze ook aan het werk te houden. De impact van de jobbonus op de promotieaval moet uiteraard maximaal geminimaliseerd worden, want dat kan niet de bedoeling zijn. Om die reden biedt het jobbonusdecreet de mogelijkheid om in de toekomst de loongrenzen aan te passen. Het is steeds onze ambitie geweest dat de jobbonus de meest kwetsbaren op de arbeidsmarkt financieel ondersteunt en geen uitdovende maatregel wordt. Het is dus niet de bedoeling dat de jobbonus zichzelf uit de markt werkt, en al zeker niet ten gevolge van federale beslissingen.

We hebben trouwens reeds proactief de inkomensgrenzen verhoogd tegenover wat in het regeerakkoord was afgesproken. De ondergrens is al met 100 euro verhoogd. Daarnaast enten we ons ook op de modaliteiten van de federale werkbonus voor wat betreft de berekeningswijze van de bonus. Door aan te sluiten bij het bestaande loonbegrip van de federale werkbonus, kiezen we maximaal voor eenvoud en wordt de administratieve complexiteit in dit geval ook verminderd.

We zullen de situatie en de impact van de maatregelen op de jobbonus dus blijvend en uitgebreid moeten monitoren. We kunnen en zullen bijsturen indien dat nodig is. De loongrenzen van de bonus zullen dus periodiek geëvalueerd worden, om rekening te houden met indexeringen, reële loonstijgingen en eventuele wijzigingen in de fiscaliteit, in de mate dat dat nodig is. Op die manier moeten we verzekeren dat de bonus steeds de laagste lonen blijft bereiken en zijn doel voor ogen houdt, dat de groep van begunstigden niet uitgehold wordt en dat eventuele bijkomende impact op de promotieaval maximaal wordt vermeden.

Om te vermijden dat een deel van de toegekende voordelen fiscaal zou worden afgeroomd, is expliciet de vrijstelling binnen de personenbelasting gevraagd aan de federale wetgever. U weet dat ongetwijfeld. Dat is gebeurd via goede collega Vincent Van Peteghem, die daarvoor exclusief bevoegd is. Binnen de Vlaamse Regering is ook de afspraak gemaakt dat de jobbonus niet zal worden uitbetaald, zolang die federaal niet is vrijgesteld van inkomstenbelasting.

Federaal minister Van Peteghem heeft ons eerder reeds meegedeeld dat de fiscale vrijstelling van de jobbonus principieel geen bezwaren oplevert en dat het wetgevende

traject om die vrijstelling in te voeren, zal worden opgestart zodra ons decreet parlementair goedgekeurd is.

De vraag om de jobbonus vrij te stellen als bestaansmiddel in de fiscale wetgeving en in het kader van de toekenning van het leefloon, werd eveneens gesteld. Ik neem dat nog verder op met collega Van Peteghem. Een en ander wordt nog onderzocht ter verduidelijking, waardoor er vandaag in deze commissie nog geen uitsluitsel kan worden gegeven. Maar we nemen dat verder op.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): U hebt mij vooral gerustgesteld, minister, dat u zich ook sterk maakt dat we geen negatieve neveneffecten zullen dulden op onze jobbonus. Het wordt dus even afwachten wat men daar wil uitwerken.

Twee, over het fiscaal vrijstellen van de jobbonus heb ik u horen zeggen dat minister Van Peteghem zei principieel akkoord te zijn, geen bezwaar te hebben en dat hij met het wetgevende werk zou starten van zodra de jobbonus parlementair is goedgekeurd. Die is op 18 mei goedgekeurd, dus stel ik een bijvraagje, dat, voor alle duidelijkheid, ook schriftelijk beantwoord kan worden nadien. Is dat wetgevende werk federaal dan al opgestart? Wanneer voorzien we daar een go, zodat alle hindernissen om de jobbonus uit te betalen, weg zijn?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Het klopt, decretaal hebben we inderdaad al gedaan wat we moesten doen. Dat antwoord heeft de heer Van Peteghem al gehad, dus het is aan hem om door te werken. Wij zullen hem blijven aanjagen, om te weten hoever het wetgevend precies staat in ons federaal land. Dat zal federaal vorm moeten krijgen in de wet diverse bepalingen en dat zullen wij heel nauw opvolgen. Ik weet niet wanneer die wet daar zal landen, maar dat traject is bezig. Wij hopen dat dat in juni op het niveau van de interkabinettenwerkgroepen (IKW's) in de Federale Regering afgestemd zal kunnen worden en – in het beste geval – ook voor de zomer daar kan landen.

De voorzitter: Collega Ronse heeft er ongetwijfeld alle vertrouwen in.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de stijgende tewerkstelling van personen met een handicap – 3173 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, dienstverlener Acerta boog zich over het aantal mensen met een mentale of fysieke handicap en hun werksituatie, en stelde vast dat de tewerkstelling voor hen op vijf jaar tijd met 10 procent is gestegen. De toename is het grootst in de horeca, logistiek en transport en de maakindustrie. Opvallend daarbij is dat de groei vooral bij kleine bedrijven zit. De krapte op de arbeidsmarkt maakt dat bedrijven minder kieskeurig zijn en mensen uit risicogroepen aanwerven. Cruciaal is het voorzien van aangepast werk. De overheid kan ondernemingen daarbij ondersteunen. Vlaanderen zet diverse activerende instrumenten in om personen met een handicap aan te zetten tot re-integratie op de arbeidsmarkt. Onder andere de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP), het collectief maatwerk en de gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdiensten zijn daarbij potentieel effectieve beleidsmiddelen.

De bevoegdheidsverdeling tussen het Vlaamse en het federale niveau inzake arbeidsmarktintegratie maakt het voor herintreders niet altijd financieel opportuun om werk te hervatten. Ook is het voor personen met een handicap niet altijd eenvoudig om moeilijkheden op het werk aan te kaarten. Ondanks hun goede bedoelingen hebben werkgevers soms onhaalbare verwachtingen of blijkt de werkplek onvoldoende aangepast te zijn. Ook wat dit betreft, is een omslag nodig in het narratief van de laagproductieve persoon met hinder.

Minister, welke conclusies trekt u uit het onderzoek van Acerta over de tewerkstelling van personen met een handicap? Welke beleidsmaatregelen liggen aan de basis van de groei in tewerkstelling? Worden de meest efficiënte maatregelen verder gepromoot en gefinancierd? Welke signalen krijgt u van kleine bedrijven over de financiële ondersteuning vanuit Vlaanderen en de praktische ondersteuning door VDAB? Wordt dat als adequaat gezien of zijn er nog verbeterpunten? Vormt de toeleiding van personen met een handicap naar de arbeidsmarkt een prioriteit voor VDAB? Met welke sectoren werkt VDAB voornamelijk samen? Vormt de federale regelgeving voor u een blok aan het been om de werkzaamheidsgraad van personen met een handicap te verhogen?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Mevrouw Malfroot, dank u wel voor uw interessante en belangrijke vraag. Dit is eigenlijk het mooiste bewijs dat de krapte op de arbeidsmarkt ook een kans kan zijn. We zien inderdaad een substantiële stijging van de deelname van mensen met een arbeidshandicap aan de arbeidsmarkt. Die enquête bevestigt dat ook. In 2021 was de werkzaamheidsgraad voor personen met een arbeidshandicap 49 procent. Vijf jaar geleden, in 2016 lag die met 41 procent nog een heel stuk lager.

De stijging van de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap kan niet zomaar aan een of meerdere beleidsmaatregelen worden gekoppeld. Er zijn verschillende mogelijke verklaringen voor. Het opleidingsniveau van personen met een arbeidshandicap is gestegen. Zeker bij jongere personen met een arbeidshandicap merken we ook een grotere wens om actief deel te nemen aan de arbeidsmarkt en daarvoor te worden betaald.

Dan was er uw derde vraag. VDAB staat in voor de tegemoetkomingen voor aanpassingen van de arbeidspost, arbeidskledij en -gereedschap, tolkuren ... Bij het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) kan de werkgever de bekende Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) aanvragen, die de tewerkstelling van mensen met een beperking inderdaad meer moet faciliteren. Vanuit het Departement WSE en VDAB zijn diverse initiatieven genomen om de maatregelen meer bekendheid te geven, bijvoorbeeld via een webinar die door Federgon werd georganiseerd en aanwezigheid op de beurs voor personen met een handicap. De VOP wordt met individueel maatwerk in 2023 ingekanteld en ook versterkt. Als VDAB naast de nood aan een loonpremie ook de behoefte aan begeleiding op de werkvloer vaststelt bij de persoon, zal het voortaan ook mogelijk zijn om die begeleiding aan te vragen en gefinancierd te krijgen.

Ik kom tot uw vierde vraag. VDAB zet natuurlijk in op de bemiddeling voor alle personen, niet enkel de personen met een handicap. De dienst werkt hiervoor ook samen met tal van partners en alle sectoren. Specifiek voor personen met een handicap of gezondheidsproblemen werd de landingspagina bij VDAB recent aangepast, zodat deze pagina ook getuigenissen bevat en personen op een meer krachtgerichte manier aanspreekt.

Wat uw vijfde vraag betreft, personen met een arbeidshandicap kunnen zich in diverse statuten van de sociale zekerheid bevinden, bijvoorbeeld in de werkloosheidsreglementering, in de ziekte- en invaliditeitsverzekering en bij de tegemoetkomingen voor personen met een handicap. Met minister Vandenbroucke is een

protocol afgesloten, dat ondertussen wordt vertaald in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB en het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV). Met het kabinet van minister Lalieux en de administratie zijn er ook al gesprekken geweest om een experiment op te zetten waarbij personen met een tegemoetkoming vrijwillig in een bemiddeling kunnen stappen. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot een concrete samenwerkingsovereenkomst, maar we streven daar wel naar. De regelgeving werd al aangepast, zodat personen met een tegemoetkoming meer mogen verdienen alvorens ze hun tegemoetkoming verliezen. Het verlagen van de zogenaamde prijs van de arbeid biedt zeker ook perspectief om meer personen naar betaald werk te bemiddelen.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Ook wij zijn tevreden om vast te stellen dat de participatiegraad van personen met een beperking op de arbeidsmarkt stijgt, maar er is nog veel werk aan de winkel. We hebben het deze morgen ook gezegd: werk is zeer belangrijk voor de mensen. Het geeft hun niet alleen een inkomen, maar biedt hun ook kansen op zelfontplooiing, het geeft hun eigenwaarde en zorgt ook voor sociale contacten.

Er zijn nu wel mensen die gelukkig een baan vinden, maar er staan toch nog te veel mensen aan de kant. U hebt er daarnet ook op gewezen dat het vooral nodig is om de ondersteunende middelen bekend te maken bij de werkgevers. Ik werd er onlangs ook nog over aangesproken: er wordt wel het een en ander geïnvesteerd, maar die middelen zijn eigenlijk te weinig bekend. En onbekend is onbemind, dus volgens mij liggen daar voor u nog wel een aantal kansen.

Het is ook zo dat uw voorganger, minister Crevits, gesteld heeft dat ze 1000 extra mensen wou aanwerven tegen 2024 in de sector van de sociale economie. Ze zei dat het dan voornamelijk ging over jobs in kringloopwinkels die door Vlaanderen worden gesubsidieerd voor sociale tewerkstelling. Zij maakte daarvoor ook een budget vrij van 25 miljoen euro.

Hebt u er zicht op hoeveel extra mensen in dat circuit ondertussen al aan het werk zijn gezet?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Ik herhaal heel graag dat de krapte een kans is en dat de Vlaamse ondersteuningspremie inderdaad maximaal moet worden bekendgemaakt, als een ondersteuning en een extra incentive voor werkgevers, om hen te overtuigen. We voelen echter, ook als we met het veld spreken, dat er koudwatervrees en onzekerheid leeft. Om ook die mensen een kans te geven, is de krapte een kans, men durft er vandaag sneller mee aan de slag te gaan, wat goed is. De Vlaamse ondersteuningspremie kan daar alleen maar bij helpen, dus deel ik wel uw mening dat we die maximaal moeten bekendmaken.

Wat betreft uw slotvraag over het aantal: op dit ogenblik hebben we er weet van dat al 450 mensen zijn ingestapt, denk ik. Er kan misschien nog worden aangegeven dat we deze week nog overleg hebben gehad met Handicap&Arbeid en GRIP vzw over de tewerkstelling van mensen met een handicap en chronisch zieken. Zo'n gedachtewisseling is altijd heel leerrijk, zo blijkt. Ze wezen ons bijvoorbeeld op het belang van de inclusieve werkvloeren en daar ligt ook een heel grote uitdaging, denk ik. Als we naar een inclusief Vlaanderen willen, dan begint dat natuurlijk op onze werkvloer, in elk bedrijf en elke organisatie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de re-integratietrajecten voor (langdurig) zieken – 3196 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik zie opnieuw een grote glimlach op uw gezicht verschijnen, voorzitter. Het is aandoenlijk.

Het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) heeft een heel interessante paper uitgebracht over langdurig zieken. Dat zijn in Vlaanderen alleen al 250.000 mensen. Minister, u hebt in de media aangegeven dat dit voor u een belangrijke werf is. Het werd ook in het vorige akkoord van het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) 'Alle hens aan dek' fors aangehaald. En op 7 maart 2022 hebben we een akkoord bereikt met minister Vandenbroucke om het aantal trajecten op te trekken naar 12.000.

De Voka-paper is zeer ambitieus. Die zegt om van 12.000 naar 40.000 toeleidingen te gaan. Er wordt ook gesproken over iets dat onze aandacht heeft getrokken. Ze spreken niet alleen over formele trajecten, maar ook over informele trajecten. Een informeel traject zou een traject zijn waarbij een langdurig zieke, voorafgaand aan de werkhervatting en op compleet vrijwillige basis, contact opneemt met de arbeidsarts om zelf na te gaan welke aanpassingen nodig zijn om het werk opnieuw te kunnen hervatten. Volgens Voka zouden die informele trajecten meer kans op succes hebben. Dat lijkt mij logisch, aangezien de mensen intrinsiek gemotiveerder zijn omdat zij het zijn die spontaan naar de arbeidsgeneesheer stappen om te kunnen opstarten. Daarover heb ik een aantal vragen, minister.

We hebben een raamakkoord VDAB/RIZIV met 12.000 trajecten. Ons contingent aan trajecten is vandaag niet altijd even succesvol, dat weten we. Er zitten nog heel veel failures in. Dat heeft onder meer te maken met het feit dat we soms met VDAB pas laat worden ingeschakeld in het traject. Wat zijn volgens u, minister, mogelijke zaken die we kunnen inbrengen om die trajecten succesvoller te laten verlopen en meer kans op uitstroom te geven?

Analyse toont aan dat hoe sneller de re-integratie gebeurt, hoe betere resultaten men kan boeken. Ik heb begrepen dat wij nu sneller kunnen worden ingeschakeld met VDAB, gaan we dat waarmaken?

Op welke manier zal de keuzevrijheid van de gebruiker over de dienstverlening en de dienstverlener worden gegarandeerd in het raamakkoord? Dat gaat eigenlijk over het feit dat men binnen dat raamakkoord RIZIV/VDAB tussen heel veel verschillende partners kan kiezen om een traject op te starten en te begeleiden.

Er zijn ook informele trajecten om de betrokkene opnieuw naar een job toe te leiden. Kan VDAB een rol spelen bij deze informele trajecten? Wat zijn de succesfactoren? Wat zorgt ervoor dat de uitstroom beter wordt?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dit is inderdaad, collega Ronse, een heel belangrijke vraag.

Als we vandaag naar Vlaanderen kijken, zien we op 100 Vlamingen 75 Vlamingen die werken, 3 die werkzoekend zijn en 22 die vandaag niet actief zijn. In die groep zit een hele grote groep langdurig zieken. De cijfers zijn vrij indrukwekkend, het gaat richting 250.000 mensen. Er is een heel belangrijke rol weggelegd voor ons allemaal,

collega's, voor de personeelsdiensten en voor ons als overheid, met een rol binnen VDAB. Het is heel belangrijk dat die mensen weten dat we hen niet loslaten.

Ik heb het genoeg gehad om deze week te spreken op een platform van hr-experts en je voelt heel goed dat het personeelsbeleid cruciaal is. Die mensen moeten zich weer welkom weten. Het informele waar hier naar verwezen wordt, is een mooi voorbeeld om de band niet los te laten en de verantwoordelijkheid een stukje bij de mensen zelf te leggen. Men moet natuurlijk wel genezen zijn, maar het mentale aspect hierbij is heel belangrijk.

Wat VDAB betreft, is het belangrijk om aan te geven – en men is die shift ook wel aan het maken – dat men veel meer mag uitbreken, ook naar deze groep toe. Men moet de groep aanspreken waar hij zich bevindt. Men moet veel meer naar de mensen gaan in de pijnklinieken, in de revalidatiecentra en veel meer aansluiting vinden bij de leefwereld waarin iemand die herstelt, zich bevindt.

U bent er wel snel bij. Ik begrijp dat de paper zelf nog moet worden voorgesteld, maar hij is inderdaad al in omloop. Het is wel duidelijk dat de voorstellen, gelukkig, aansluiten bij hetgeen wij als ambitie vooruitschuiven om de re-integratie van die langdurig zieken hoog op onze agenda te houden.

Er is door collega Crevits al heel wat geïnvesteerd in het arbeidspotentieel en de uitvoering van het Vlaams actieplan voor de re-integratie van (langdurig) zieken en het afgesloten protocol met federaal minister Vandenbroucke. U verwees ook naar de verschillende trajecten die we willen verdubbelen.

Het feit dat Voka hier zo'n volledige paper aan besteedt, geeft duidelijk aan dat ook vanuit werkgeverszijde het belang en de noodzaak van een goede en snelle re-integratie alle aandacht verdient en aan aandacht wint, wat ook zeer goed is, gelet op de arbeidsmarktsituatie op dit ogenblik. Dit soort nota's, papers en visiestukken dragen bijzonder bij aan de belangrijke mentaliteitswijziging die we in dit dossier toch ook wel moeten doormaken. Kijken naar wat mensen kunnen en hun kansen geven, is in dezen heel cruciaal.

Even cruciaal is het belang van snelheid bij re-integratie. Dit is een nagel waar wij vanuit Vlaanderen steeds op zullen blijven kloppen. Wij ijveren steeds voor een verhoogde en versnelde instroom van arbeidsongeschikt erkende personen richting de werkvloer en, indien wenselijk, naar begeleiding bij VDAB. Het feit dat die snelheid zo cruciaal is, wordt ook door Voka bevestigd. Het is inderdaad zo dat wanneer die re-integratie snel wordt opgestart, er meer kans is op een duurzame uitstroom naar werk.

Samen met collega Vandenbroucke en de betrokken administraties wordt bekeken hoe we deze ambities maximaal kunnen waarmaken. We doen dat vanuit de vernieuwde federale wetgeving, maar trachten ook vanuit VDAB en de ESF-pot (Europees Sociaal Fonds) nieuwe pilootprojecten op te zetten als hefboom.

Momenteel zijn de gesprekken in aanloop van de vernieuwing van het raamakkoord tussen het RIZIV, VDAB en de verzekeringsinstellingen nog lopende. De onderhandelingen moeten leiden tot nieuwe afspraken over zowel de procedures, financiering, datadeling, als over de algemene samenwerking tussen de verschillende actoren op het terrein. Aandachtspunten zoals die door Voka worden meegegeven, kunnen uiteraard worden meegenomen in de onderhandelingen, maar ze dienen zeker getoetst te worden aan de realiteit.

Daarnaast geeft Voka ook aan dat we in dit dossier te weinig ambitie tonen, dat het groeipad dat we vooropgesteld hebben ambitieuzer kan. U kent het huidige groeipad. We willen naar 12.000 gaan in 2024. Vorig jaar zaten we nog op 5000, dus dat is toch wel een aanzienlijke sprong. Voka legt de lat veel hoger en spreekt over 40.000. Dat is een zeer mooi doel en ik ben er uiteraard voorstander van om

dat na te streven. Maar het groeipad moet natuurlijk wel realistisch zijn. Ik hoop dat we in eerste instantie die 12.000 al kunnen realiseren, want daarmee verdubbelen we het aantal trajecten op drie jaar tijd. Dat is ook een heel mooie ambitie. En let wel: wie terug naar het werk wil na of tijdens ziekte is steeds welkom bij VDAB en partners voor ondersteuning. Dat spreekt voor zich. De aantallen uit het groeipad zijn absoluut geen maxima. De deur zal nooit dicht zijn, ook al overschrijden we de doelstelling.

Alle arbeidsongeschikt erkende personen die zich aanmelden bij VDAB krijgen toegang tot het volledige dienstverleningsaanbod van VDAB en partners, ongeacht hun statuut en de duur van hun arbeidsongeschiktheid.

In elke onderhandeling wordt vanuit Vlaanderen het belang van snelle, en bij voorkeur een versnelde, aanmelding onderschreven. Vanuit VDAB wordt via communicatie en informatie ingezet op het breed bekendmaken van die mogelijkheid. Daarnaast wordt vanuit VDAB tijdens contacten met artsen en paramedici versterkt ingezet op het kaderen van het belang van werk als herstellend mechanisme.

Uw derde vraag: op welke manier zal de keuzevrijheid van de gebruiker over dienstverlening en dienstverlener worden gegarandeerd? Bij de terugkeer naar het werk wordt momenteel de terug-naar-werkcoördinator als wegwijzer naar voren geschoven om het traject zo goed mogelijk te faciliteren. De terug-naar-werkcoördinator zal de verschillende opties van ondersteuning helder toelichten. Het hangt van de persoonlijke situatie af wat de meest gepaste stappen zijn die iemand kan zetten. Wie aan de slag was als werknemer zal bijvoorbeeld in eerste instantie aangeraden worden zich tot zijn of haar arbeidsarts te richten. De werknemer kan evenwel aangeven hier al dan niet gebruik van te willen maken. Dan kan er doorverwezen worden naar de ondersteuning bij VDAB of partners. Het traject is vrijwillig, maar niet vrijblijvend.

Bij VDAB zal de dienstverlening, net als bij andere klanten, bepaald worden op basis van de noden en de competenties van de klant. Het is belangrijk dat VDAB inderdaad meer dan ooit vertrekt van de noden van elke klant.

Wat uw laatste vraag betreft, het informele traject start vanuit het initiatief van de persoon die gezondheidsproblemen heeft. Het vertrekt vanuit de motivatie om samen met de preventieadviseur, de arbeidsarts te kijken hoe re-integratie mogelijk gemaakt kan worden. Het is de bedoeling dat de preventieadviseur op basis van de gezondheidstoestand van de werknemer aan de werkgever aangepaste maatregelen voorstelt. Het advies omvat enkel suggesties voor eventuele aanpassingen van het werk. Het kan gaan om aanpassingen aan de werkpost of de omstandigheden. Die dienen te worden aangebracht vóór de effectieve werkhervatting door de werknemer. Zo kan hij of zij het werk in de beste omstandigheden hervatten. Bij VDAB kan de werkgever of werknemer bepaalde tegemoetkomingen aanvragen voor arbeidsgereedschap, -kleding en arbeidspostaanpassingen die op basis van het advies worden gesuggereerd.

Er zijn verschillende waardevolle elementen zoals het feit dat de afspraak kan plaatsvinden voorafgaand aan de werkhervatting, zelfs als er nog geen sprake is van een werkhervatting in de nabije toekomst. Dit wijst erop dat het belangrijk is om burgers al vroeg tijdens de herstelperiode over werk te laten nadenken. Dat sluit ook aan bij het niet loslaten van die mensen, hen het gevoel te geven dat ze uiteraard zo snel mogelijk opnieuw welkom zijn en hen ook in de omstandigheden die wel nog mogelijk zijn te laten werken.

Dit zijn een aantal vertrekpunten die ook binnen de trajecten naar werk van VDAB en partners gehanteerd worden. Je kunt bij VDAB steeds informeren naar wat de mogelijkheden zijn.

Er lopen met VDAB al verschillende pilootprojecten om naast de instroom die er is vanuit het raamakkoord met het RIZIV en de verzekeringsinstellingen, ook andere instroom te genereren. Zo is er een pilootproject met arbeidsartsen, zijn er 'out-reach'-projecten vanuit ESF en is er de mogelijkheid tot jobcoaching. Hiermee willen we mensen die nood hebben aan begeleiding bij de terugkeer naar werk ook vanuit een meer informele invalshoek benaderen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, bedankt voor uw antwoord. Ik denk dat wij dezelfde analyse maken van hoe die trajecten kunnen worden verbeterd: korter op de bal spelen, vooral ook dichterbij de leefwereld komen, zoals u in het begin zei. Ook uw ambitie om meer informele trajecten te gaan verkennen, juich ik toe. Wat ik vooral belangrijk vind, is dat u zegt dat er wat u betreft geen maxima staan op die trajecten. Ik heb het eigenlijk altijd, ook in de vorige legislatuur, toen minister Muyters bevoegd was, redelijk absurd gevonden dat dat zo afgebakend is: 5000 trajecten finaal. Er zijn meer dan 250.000 mensen langdurig ziek. Als ik dat met gezond verstand bekijk, zouden we eigenlijk minstens bij zo veel mogelijk van die mensen moeten bekijken wie potentieel in staat is om opnieuw aan de slag te gaan. Daaraan zou minstens een inspanningsverbintenis moeten hangen, een verbintenis om mee te doen aan zo'n traject, bij dezelfde of een andere werkgever. Als we dat kunnen definiëren, en we kunnen uit die 250.000 40.000 of 50.000 mensen – ik zeg maar iets – halen waarvan zowel zijzelf als de omkadering vinden dat ze in staat zouden zijn om opnieuw aan de slag te kunnen gaan, dan moeten we die mensen op een of andere manier in een soort open database steken waar werkgevers, zonder dat die hun persoonsgegevens kunnen zien, kunnen gaan zoeken, op competenties, op wat die mensen nog wensen te doen. Als een werkgever dan wil werken met een bepaalde persoon, ondanks het feit dat die een bepaalde omkadering nodig heeft om het werk te hervatten, dan zou VDAB een soort notificatie moeten krijgen en met die persoon aan de slag gaan. Ik denk dat we met zo'n type aanpak sneller kunnen schakelen. Ook voor het RIZIV is dat interessanter, want iedereen die aan de slag gaat, betekent een besparing op RIZIV-uitkeringen. Dat type aanpak is ook voor de mensen die langdurig ziek zijn, veel meer wervend en interessanter. We moeten eigenlijk iedereen die langdurig ziek is, maar nog kan werken, opnieuw in de markt zetten als aantrekkelijk potentieel. Ik denk dat we dan nog veel meer resultaat zullen kunnen boeken dan met die 12.000 trajecten die we nu hebben. Kunnen we, misschien via een gedachtewisseling of op een ander moment, eens heel grondig nadenken over het weggaan van het pad en de logica van die 12.000 trajecten en sterk out of the box nadenken over wat we nog extra kunnen doen?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, bedankt voor uw antwoord. Collega Ronse, bedankt voor de vraag. Het thema ligt mij ook heel na aan het hart. Dit gaat niet alleen over mensen die men uit de ziekteverzekering kan halen en waarop men kan besparen. Dit gaat eigenlijk over ervoor zorgen dat ze er niet in komen. Dat is nog veel belangrijker. Heel dat debat moeten we ook echt wel keihard voeren, denk ik. Minister, ik ben blij met een aantal van uw punten daarrond, met accenten die u legt. Ik denk dat we wat dit betreft ook moeten nadenken over responsabilisering aan de twee kanten, want we gaan er niet komen als we blijven dweilen met de kraan open. Collega Ronse, ik wil dus heel graag mee out of the box denken, maar dan op de twee assen. Dat vind ik echt wel heel belangrijk in dit debat.

Robrecht Bothuyn (cd&v): Minister, ik wil me ook aansluiten. Ik denk dat we inderdaad een heel belangrijke stap hebben gezet door die ambitie op te trekken, door de mechaniek en de samenwerking tussen federale en Vlaamse instanties en het werkveld in orde te brengen. Nu komt het erop aan om zo veel mogelijk mensen op de juiste manier te bereiken. Ik heb twee suggesties daaromtrent.

Minister Vandenbroucke had, toen er debat was over dat federale kader, gesteld dat er op dit moment 190 bedrijven zouden zijn die in aanmerking zouden komen voor een boete omdat er te veel langdurig zieken in hun werknemersbestand zijn. Dat zijn eigenlijk bedrijven waarmee we zo snel mogelijk in contact zouden moeten kunnen treden om te bekijken op welke manier we er preventief voor kunnen zorgen dat daar, mits wat begeleiding in het hr-beleid of aangepast werk, of op andere wijzen, een ingreep kan gebeuren, zodat wordt vermeden dat de ziektecijfers daar verder oplopen. Kunnen we dus in contact treden met werkgevers op basis van het aantal langdurig zieken die in hun werknemersbestand zijn ontstaan? We weten blijkbaar wie ze zijn, want volgens de minister zijn er al 190 bedrijven gedetecteerd.

Een tweede suggestie heb ik eerder al heel kort gedaan, in het kader van de actuele vraag van collega Ronse een tijdje terug. In Limburg is er een project van De Voorzorg en Voka waarbij op informele manier met jobcoaches samenwerking wordt georganiseerd tussen werkgevers en mensen die langdurig arbeidsongeschikt zijn geweest of dat nog altijd zijn. Ik denk dat zo'n informele aanpak heel goed kan werken, heel laagdrempelig kan zijn. De vraag is dus of we dat project niet verder kunnen bekijken en eventueel uitrollen over de rest van Vlaanderen.

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Ik vind het een heel interessante tweede ronde. Ik geloof ook heel sterk in voorkomen. Degenen die daar uitvallen, doordat we er ondanks ons preventieve beleid rond de arbeidsomstandigheden niet in geslaagd zijn om het werk werkbaar te houden, met een burn-out als voorbeeld, zijn net de groep die we nadien nog moeilijker terugbrengen. Ik ben ervan overtuigd dat daar nog wel een uitdaging ligt.

Ik ben het volledig met u eens, collega Ronse, om dat inderdaad ook out of the box te bekijken en alle mogelijke initiatieven onder de loep te nemen. Dat kan misschien via een gedachtewisseling. Professor Godderis is op dit ogenblik onderzoek aan het doen over hoe we die langdurig zieken sneller en beter kunnen re-integreren. Die trajecten zijn uiteraard een middel, maar ik geloof ook sterk dat er een hele grote groep is die we niet via die trajecten hoeven te re-integreren. Alle voorstellen op dat vlak zijn meer dan welkom op dit ogenblik.

Collega Bothuyne verwees ook naar de goede praktijk in het project in Limburg, van De Voorzorg en Voka. Ik begrijp wel dat er al een gedachtewisseling is geweest, maar de huidige situatie noopt ons inderdaad om dat misschien opnieuw te doen. Wat mij betreft mag dat relatief snel worden ingepland. Dat moet dan uiteraard altijd met de dubbele insteek: enerzijds voorkomen, dus werkbaar werk, en anderzijds alle mogelijkheden om mensen die langdurig ziek zijn zo snel mogelijk terug te laten keren.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Bedankt voor die opening en om daar gezamenlijk aan te denken. Ik ben ook akkoord met het dubbelspoor: enerzijds preventie en anderzijds re-integratie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kim De Witte aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de slagkracht van de Vlaamse Sociale Inspectie – 3206 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, ongeveer een jaar geleden, op 18 juni 2021, stortte in Antwerpen een schoolgebouw in aanbouw in. Vijf bouwvakkers die aan het werk waren op de werf, lieten het leven bij dit ongeval. Het onderzoek naar de precieze oorzaak van dat ongeval loopt nog steeds, maar het ongeval bracht sowieso al het probleem van de sociale dumping en de schijnzelfstandigheid in beeld. In de plenaire vergadering van woensdag 23 juni 2021 gaf toenmalig minister van Werk Hilde Crevits aan dat ook de Vlaamse sociale inspectie, samen met de federale sociale inspectie, werkt aan controles op sociale dumping. Ze verklaarde toen dat de Vlaamse en de federale diensten beter gecoördineerd zouden worden en er indien nodig extra mensen zouden worden ingezet om controles te doen in de nabije toekomst.

Sinds de ramp in Antwerpen kwam het thema van sociale dumping en de sociale inspectie, die de controles doet op sociale dumping, nog een aantal keer breder aan bod in de media. Zo was er heel het probleem bij PostNL, reportages in de kranten en op tv, de invallen bij de pakjesbedrijven en het debat over de sociale dumping in die sector en de wantoestanden bij werknemers van hier en werknemers uit andere landen. Naar aanleiding van die gebeurtenissen deed minister Crevits ook een oproep tot meer controles en een goede samenwerking met de federale inspectie. Op 5 april 2022 kondigde de minister naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne, waarbij we nog veel meer arbeidsimmigratie verwachtten, aan tien nieuwe sociaal inspecteurs te zullen aanwerven.

Minister, bent u van mening dat de Vlaamse inspectie op dit moment voldoende slagkracht heeft om ervoor te zorgen dat sociale dumping en andere misbruiken drastisch teruggedrongen worden in de sectoren waarvoor ze bevoegd is? Zijn er volgens u sinds de ramp in Antwerpen en de uitspraken van uw voorganger, minister Crevits, in de plenaire vergadering van 23 juni 2021 voldoende stappen gezet wat betreft de coördinatie tussen de Vlaamse en de federale inspectiediensten? En zult u bijkomende investeringen doen om de Vlaamse sociale inspectie te versterken?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Collega De Witte, ik ben er net als u van overtuigd dat sociale dumping en andere inbreuken op de sociale wetgeving zeer streng moeten worden aangepakt. Daar bestaat geen twijfel over. De Vlaamse sociale inspectie richt zich binnen onze bevoegdheden voor een groot deel op de bestrijding van sociale dumping en andere misbruiken. Vorig jaar zette de Vlaamse sociale inspectie 40 procent van haar personeelsmiddelen in op de controle van tewerkstelling van buitenlandse werknemers en zelfstandigen en op uitzendactiviteiten. Het is namelijk in die materies dat de Vlaamse inspecteurs sociale dumping kunnen opsporen en mee helpen bestrijden.

Ik zeg 'mee helpen bestrijden', want vanuit Vlaanderen alleen zullen wij de sociale dumping niet drastisch kunnen terugdringen. Veel van de misbruiken situeren zich op het vlak van verloning en ontduiking van sociale lasten, wat federale bevoegdheden zijn. Daarom werkt de Vlaamse sociale inspectie samen met haar federale collega's, zowel op het vlak van de uitvoering van gezamenlijke controles als op het vlak van kennis- en informatiedeling. Daar zijn veel goede en mooie voorbeelden van, zoals de Arrondissementale Informatie- en Expertisecentra (ARIEC's), die samenwerken met lokale besturen, politie en justitie, maar ook met alle inspectiediensten die er in dit land zijn, en die grootschalige flexacties opzetten om onder andere dit soort misbruiken op te sporen. Ik vind dat goede voorbeelden waar de sociale inspectie en andere inspectiediensten de handen in elkaar slaan, waarbij onder andere sociale dumping, mensenhandel en andere zaken naar boven komen. Ervaringen van op het terrein wijzen inderdaad op het belang van een goede samenwerking tussen alle inspectiediensten, zeker ook de sociale.

Met betrekking tot de samenwerking tussen de regionale en de federale sociale inspectie werd eind 2020 een samenwerkingsprotocol afgesloten tussen de regionale

sociale inspectiediensten en de federale arbeidsinspecties 'toezicht op de sociale wetten' en 'toezicht op het welzijn op het werk', nog voor de gebeurtenissen in Antwerpen, waar u naar verwees. Samenwerking is immers een van de elementen waarmee we onze inspectiedienst efficiënter willen inzetten. Dat protocol beoogt naast kennis- en informatie-uitwisseling ook het verlenen van wederzijdse ondersteuning bij inspecties, met als doel misbruiken beter te kunnen bestrijden. Daarbij gaat ook aandacht naar de werkomstandigheden waarin de werknemers worden tewerkgesteld.

Als gevolg van dat protocol en naar aanleiding van de tragische gebeurtenissen in Antwerpen worden er specifieke controles georganiseerd in de bouw, gericht op veelal buitenlandse uitzendkantoren en de gedetacheerde werknemers, waarbij de collega's van het toezicht op het welzijn op het werk in het bijzonder letten op de veiligheid op de werven.

Naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne werd inderdaad beslist om de Vlaamse inspectie minstens tijdelijk uit te breiden met tien extra voltijds equivalenten. De aanwerving van die inspecteurs is volop bezig. Daar heb ik ook al op geantwoord in eerdere vragen. Daarnaast werken we aan een herziening van het samenwerkingsakkoord tussen de regionale en de federale sociale inspectiediensten. Zo verdiepen we de samenwerking tussen de federale en regionale inspecties nog verder, ook op het niveau van de Benelux.

Uiteindelijk is het doel om ook maximaal de mogelijkheden van digitalisering in te zetten. Ik denk dat daar ook al wat good practices zijn om info en data te delen. Het gaat dan inderdaad om het koppelen van databanken om inbreuken automatisch op het spoor te komen. Zo is er het misdaadpreventieplatform dat op dit moment door collega Demir in tien Vlaamse steden en gemeenten proefondervindelijk wordt uitgerold en waarbij ook heel wat inbreuken op arbeidssituaties worden vastgesteld en sociale dumping kan worden voorkomen.

Door in te zetten op die verschillende sporen, zetten we heel breed in op de strijd tegen sociale dumping en sociale inbreuken.

Naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne werd inderdaad beslist om de Vlaamse Sociale Inspectie minstens tijdelijk uit te breiden met tien extra voltijdse equivalenten. De aanwerving van inspecteurs is volop bezig. Daar heb ik ook al op geantwoord in eerdere vragen. Daarnaast werken we aan een herziening van het samenwerkingsakkoord tussen de regionale en de federale sociale inspectiediensten. Zo verdiepen we de samenwerking tussen de inspecties nog verder, ook op het niveau van de Benelux.

Uiteindelijk is het de bedoeling om maximaal de mogelijkheden van digitalisering in te zetten. Er zijn good practices om info en data te delen. Het gaat dan over de koppeling van databanken om inbreuken automatisch op het spoor te komen. Zo is er het misdaadpreventieplatform dat op dit ogenblik door minister Demir in tien Vlaamse steden en gemeenten proefondervindelijk wordt uitgerold en waarmee heel wat inbreuken op arbeidssituaties worden vastgesteld en sociale dumping kan worden voorkomen.

Door in te zetten op die verschillende sporen, zetten we heel breed in op de strijd tegen sociale dumping en sociale inbreuken.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik hoor dat u veel belang hecht aan de sociale inspectie, net als wij.

Samenwerking en digitalisering zijn belangrijke elementen om te versterken, maar de aantallen zijn toch nog altijd zeer beperkt. Sta me toe om die vraag te herhalen:

wilt u dat verder uitbreiden? Kunt u ook meer informatie geven over die tien nieuwe inspecteurs? Zijn ze er al? Wanneer komen ze juist? Zijn ze tijdelijk of permanent?

Wat zijn de vooruitzichten omtrent de arbeidsimmigratie vanuit Oekraïne? De laatste artikels die ik hierover las in De Tijd spraken erover dat velen zullen blijven.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik dank collega De Witte voor de interessante vraag en de minister voor het zeer boeiende antwoord.

Ik wil de dingen een klein beetje in perspectief plaatsen. Het is wel zo dat de bevoegdheden van de Vlaamse Sociale Inspectie vrij beperkt zijn. Dat gaat over illegale tewerkstelling, arbeidsgerelateerde discriminatie, over private arbeidsmarktbemiddeling, over dienstencheques, taalwetgevingen, arbeidsrelaties en subsidie- en activeringsmaatregelen en ook over een stukje sociale economie. Veel van de vreselijke zaken die recent in de actualiteit werden opgesomd, zijn nog altijd de bevoegdheid van de federale sociale inspectie. Het zou ideaal zijn, mochten die bevoegdheden overkomen naar Vlaanderen. Dat zou ons alleszins al toelaten om veel korter op de bal te spelen. Vandaag is dat niet het geval en moeten we werken in de constellatie waarin we zitten. Ik heb de indruk dat men op het niveau van de Vlaamse inspectie hard zijn best doet naar de foute zaken te speuren.

Ik kan alleen aangeven dat ook onze fractie keihard wil zijn ten aanzien van wie er de kantjes van afloopt, zeker in het geval van Oekraïners die naar hier gekomen zijn en die bij malafide gastgezinnen zijn terechtgekomen en in totaal foute omstandigheden aan de slag zijn geholpen. Het gaat over praktijken van dagcontracten die nog altijd worden toegepast en andere. Ik wil namens onze fractie zeker bijtreden dat we daar keihard voor moeten zijn. Als daar extra mankracht voor nodig zou zijn, dan gaan we dat toejuichen, maar wel altijd met de nuance in dit debat, dat we maar daar kunnen werken waar we bevoegd zijn met betrekking tot die inspectie.

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Ik vind het een heel interessante vraag. Het sluit wat aan bij mijn verleden, in allerhande opzichten. Het gaat er wel degelijk over om zo snel mogelijk een onderscheid te kunnen maken tussen degenen die malafide dan wel bonafide intenties hebben. Uw vraag naar capaciteit is op zich ook terecht, maar het antwoord daarop is ook eerlijk: het gaat over een tijdelijke aanwerving, voor een jaar, van tien mensen. Er zijn er nu twee aangeworven.

Ik wil toch vooral wijzen op het aspect van data. Vandaag zijn er zoveel publieke databanken beschikbaar en die kunnen we slim koppelen. Ik kan bijvoorbeeld verwijzen naar Graydon, dat moet u maar eens opzoeken. Men noemt het nu een misdaadpreventieplatform, dat klinkt nogal zwaar, maar het laat ons toe om niet naar een speld in een hooiberg te moeten zoeken en de bestaande, beschikbare capaciteit van de inspectie- en politiediensten en van justitie veel gericht in te zetten op de bedrijven die verkeerde intenties hebben, ook op het vlak van sociale dumping.

Er bestaan vandaag heel wat mooie voorbeelden. Collega Demir heeft het opgepikt vanuit haar Vlaamse bevoegdheden, maar er zitten natuurlijk ook databanken in die de Vlaamse bevoegdheden overstijgen, wat op zich geen probleem is. De Vlaamse lokale besturen en departementen kunnen daarmee aan de slag.

Ik geloof dus heel sterk in zo'n platform, ook vanuit economisch oogpunt, rond bedrijven met verkeerde bedoelingen, die mensen in onjuiste arbeidsomstandigheden willen tewerkstellen. Ik denk dat daar dus misschien nog kansen liggen, ook voor jullie hier in het parlement, om daar verder mee aan de slag te gaan, in functie van eerlijke en correcte arbeidsomstandigheden en om sociale dumping tegen te gaan.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Ik ga zeker eens kijken naar Graydon. Ik kende het nog niet, maar ik ondersteun uw punt dat data heel belangrijk zijn. Daarnaast denk ik dat we ook echt mensen nodig hebben. Ik ga dus akkoord met u, collega Ronse, dat die bevoegdheidsverdeling absurd is. We hebben een andere visie over welke richting het dan wel moet uitgaan, maar nu is het absurd.

Zelfs als we de inspecteurs samentellen die er zijn in Vlaanderen – of in België, dus in de gewesten – en op het federale niveau, dan komen wij aan ongeveer 150 inspecteurs. Als het gaat over het aantal inspecteurs per 20.000 werknemers bengelen we dus helemaal achteraan in Europa. Het spijt me: ik vind het dan wel jammer, minister, dat er blijkbaar geen ambitie is om dat aantal uit te breiden. Er is een tijdelijke ambitie en er was een heel kleine stijging in het laatste jaar – er zijn er 4 of 5 bijgekomen op Vlaams niveau –, maar een beetje toevoegen aan veel te weinig is nog altijd veel te weinig.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kim De Witte aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over maatregelen tegen discriminatie op de arbeidsmarkt – 3207 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Zoals we allemaal weten, is activering een belangrijke doelstelling van deze regering. Het is belangrijk dat mensen op de arbeidsmarkt kans maken op een goede job, maar ook om gelijk behandeld te worden als ze die job uitoefenen. Daar knelt nog steeds het schoentje. Discriminatie blijft een probleem.

Uit een onderzoek van de UGent, blijkt dat heel veel ouderen op de arbeidsmarkt worden gediscrimineerd. Dat is de grootste discriminatiegroep. Collega Ronse heeft dit al eens op tafel gelegd, maar toen ging het vooral over wat oudere werkzoekenden wel kunnen doen, over metingen en onderzoek, over vrijblijvende ondersteuning van werkgevers, sensibiliseren, vooroordelen wegwerken en het feit dat de oudere werknemers te duur zouden zijn. Waar het toen jammer genoeg niet over ging, was de rol van de werkgever, en dan vooral hoe we de werkgevers op hun plichten kunnen wijzen en hoe we werkgevers die van slechte wil zijn op dat vlak kunnen responsabiliseren. Dat is jammer, want naast onderzoeken, infomeren en sensibiliseren – en begrijp me niet verkeerd – moeten we ook responsabiliseren. Daarin zou de sociale inspectie, bijvoorbeeld, een rol kunnen spelen.

Een belangrijk instrument tegen discriminatie zijn praktijktesten. In december 2020 kondigde de Vlaamse Regering aan het systeem van correspondentietesten – een soort van praktijktesten 'light' – in te voeren en daar een budget van 3,2 miljoen euro voor uit te trekken. Enerzijds kunnen steden en gemeenten met die correspondentietesten aan de slag om discriminatie op de huur- en arbeidsmarkt in kaart te brengen. Anderzijds kunnen de sectoren op de arbeidsmarkt zelf werk maken van de strijd tegen discriminatie. Ze kunnen daarvoor 85.000 euro krijgen. Een van de zaken die ze met dat vrij te besteden budget kunnen doen, zijn die correspondentietesten. Verschillende sectoren engageerden zich effectief om met correspondentietesten aan de slag te gaan. In 2022 zouden de eerste correspondentietesten opgestart en afgerond zijn.

Het lijkt me niet onbelangrijk om te waken over die praktijk. Daarom heb ik drie vragen, minister.

Minister Crevits kondigde in december 2020 aan 3,2 miljoen euro vrij te maken voor gemeenten en bedrijven om aan de slag te gaan met correspondentietesten. Hoe evalueert u deze maatregelen? Wat zijn de resultaten? Acht u dit voldoende?

Vindt u dat de Vlaamse Sociale Inspectie voldoende inzet op discriminatie op de arbeidsmarkt? Zijn er voldoende controles? Worden bedrijven die blijken te discrimineren voldoende gesanctioneerd?

Vindt u dat discriminatie op de arbeidsmarkt op dit moment voldoende wordt bestreden over het algemeen en specifiek naar ouderen toe? Zo nee, ziet u mogelijkheden om meer te doen in de toekomst?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Ook dit is opnieuw een belangrijk thema, collega De Witte. Als we vandaag naar de krapte op de arbeidsmarkt kijken en de ambitie hebben om het potentieel arbeidsreserve dat er in Vlaanderen is maximaal te benutten, dan stellen we vast dat bijvoorbeeld mensen met een migratie-achtergrond die voor hun gezin kiezen, aangeven dat discriminatie een drempel is. Vandaar dat er verder onderzoek is gevraagd, onder andere professor Baert is met een nulmeting gestart.

Sectoren die met de Vlaamse overheid een sectorconvenant afsloten, kregen de kans om bij dit convenant een addendum non-discriminatie en inclusie af te sluiten. Intussen hebben 38 sectoren een sectorconvenant. Zij hebben alle 38 zo'n addendum afgesloten. Voor dit addendum kreeg elke sector 85.000 euro ter beschikking. Goed voor een totaalbudget van 3,2 miljoen euro.

Met dit budget kunnen zij een nulmeting uitvoeren om de aard en mate van discriminatie binnen hun sector te meten. Dit kan op basis van correspondentietests, of op basis van een andere methodiek, bijvoorbeeld via vignettetests. Maar het budget is niet beperkt tot het uitvoeren van een nulmeting. Het budget dient om tussen 1 januari 2021 en 31 december 2022 acties te ondernemen op vlak van de bestrijding van discriminatie en het verhogen van inclusie. Het is wel degelijk de bedoeling dat dit onderzoek aan de oppervlakte brengt over welke vormen van discriminatie het gaat en hoe vaak ze voorkomen, om daar dan ook gepast op te kunnen antwoorden.

U vraagt of ik dit voldoende vind. Ik wil toch benadrukken dat het de eerste keer is dat op een structurele manier de aard en mate van discriminatie binnen de sectoren in beeld gebracht wordt. Daarnaast is het ook de eerste keer dat er middelen ter beschikking gesteld worden van de sectoren om een antidiscriminatieaanpak uit te werken. Je voelt ook dat men daar effectief mee aan de slag wil gaan. De krapte is een realiteit en ook een kans om dit meer dan ooit onder de aandacht te brengen en eraan te werken.

Op dit moment zijn de sectoren nog volop bezig met deze nulmeting. Resultaten zijn dan ook nog niet beschikbaar. Aangezien de sectorconvenants lopen tot het einde van het jaar zullen de resultaten begin 2023 ter beschikking zijn. Ik vind het dan ook moeilijk om te antwoorden op uw vraag aangaande discriminatie op basis van leeftijd. Onderzoek in steden als Gent en Antwerpen toont aan dat er op dat vlak zeker een zorg zit. Dat is zo, absoluut. Ik hoop door de nulmeting binnen de sectoren hier een duidelijk beeld op te krijgen en indien blijkt dat hier effectief een probleem is, kunnen concrete acties daarop afgestemd worden. Dat is uiteindelijk het doel van het onderzoek. Uiteraard wachten we niet op deze nulmeting. Samen met VDAB gaan de sectoren voor een #zeroexclusion-aanpak. Dat spreekt, wat mij betreft, voor zich.

Inspectie is het sluitstuk van een heel goed antidiscriminatiebeleid en komt vaak, helaas, wanneer het al fout is gelopen of mis dreigt te lopen. Inspectie is niet het enige middel in de strijd tegen discriminatie. We moeten dus eerder ingrijpen, onder andere door het inzetten op inclusief ondernemen, onder meer via het project

Focus Op Talent. Dat bestaat uit drie pijlers: elk talent aan de slag krijgen via VDAB, investeren via de kmo-portefeuille en bij de sectorconvenanten, en het doorbreken van vooroordelen binnen het hr-beleid van bedrijven.

Binnen de ESF-oproep (Europees Sociaal Fonds) 'Inclusieve ondernemingen' hebben we ook een breed partnerschap uitgewerkt om die derde piste uit te dragen naar de werkvloer. Tien ESF-projecten 'Inclusieve ondernemingen' werden in dat kader ingediend met het objectief om meer dan tienduizend Vlaamse ondernemingen inclusiever te maken. Dat is op het budget voorzien voor maar liefst 22 miljoen euro, wat niet gering is.

De bestrijding van arbeidsgerelateerde discriminatie blijft een speerpunt in het sociaalrechtelijk toezicht van de Vlaamse Sociale Inspectie. Voor de cijfers verwijs ik naar het antwoord dat mijn voorganger, mevrouw Crevits, gaf op een schriftelijke vraag van uw collega Ronse. In 2021 waren er 77 controles door de Vlaamse Sociale Inspectie naar arbeidsgerelateerde discriminatie, waarvan 13 op basis van een klacht. Die hebben aanleiding gegeven tot 115 inspectiebezoeken. Er werden 13 processen-verbaal van waarschuwing en 3 waarschuwingen met een termijnstelling opgemaakt.

De Vlaamse Sociale Inspectie heeft verder ook de mogelijkheid om pro justitia's op te stellen, waarbij een dossier overgemaakt wordt aan het parket. Dat is in 2021 niet gebeurd. Voor de dossiers waar een waarschuwing werd uitgedeeld, volgt sowieso een hercontrole. Het is de bedoeling om in 2022 minstens honderd controles naar arbeidsgerelateerde discriminatie uit te voeren. Ik vind het belangrijk dat er gericht gewerkt wordt, bijvoorbeeld op basis van klachten en concrete aanwijzingen. Het is zeker aan te bevelen dat men op die manier zoveel mogelijk discriminatie op de werkvloer vaststelt en uit de wereld helpt.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Dank u wel, minister, voor uw omstandige antwoord. Ik begrijp dus dat we die evaluatie begin 2023 mogen verwachten, aangezien dat momenteel nog loopt.

Ik heb nog een bijkomende vraag. VDAB analyseert nu ook al heel wat data en ziet heel veel van wat er gebeurt met de mensen die VDAB naar bepaalde bedrijven stuurt. Is het volgens u een optie om ook VDAB in te schakelen in de strijd tegen discriminatie?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Collega De Witte, ik heb de aantallen eerder al genoemd: 22 mensen op de 100 zijn vandaag niet actief, 3 op de 100 zijn vandaag werkloos. VDAB moet zich vooral ook bezighouden met die 22. Om die groep te activeren, is dit ook vaak nog een probleem. Als we kijken naar mensen met een migratieachtergrond die hier al jaren wonen, stuiten zij inderdaad nog heel vaak op discriminatie. Dan ligt daar uiteraard een rol voor VDAB. VDAB neemt die rol ook op richting de vele Vlaamse werkgevers.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Dat is genoteerd. We zullen de cijfers in 2023 afwachten. Dat is eigenlijk de kern van wat ik genoteerd heb uit het antwoord. Dan komen we daar zeker op terug.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het onderbreken van zorgkrediet door leerkrachten die inspringen in het kader van het lerarentekort
– 3160 (2021-2022)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Minister, heel wat leerkrachten maken gebruik van de mogelijkheid van zorgkrediet om hun loopbaan voltijds of gedeeltelijk te onderbreken. Om het lerarentekort – een zeer actueel onderwerp – mee op te vangen, werd het tijdens de coronacrisis tijdelijk mogelijk gemaakt om het zorgkrediet stop te zetten om het werk te hervatten, en dat zonder nadelige gevolgen. Bij een stopzetting verliest het personeelslid tijdelijk geen krediet bij de opname van onvolledige maanden, en het resterende krediet kan later worden opgenomen. We vingen ondertussen signalen op uit het onderwijsveld dat een aantal administratieve zaken niet onmiddellijk voor honderd procent duidelijk waren bij de aanvraag tot onderbreking van het zorgkrediet. Voor iedere dag die deze personeelsleden extra presteerden tijdens hun zorgkrediet, zou het dossier telkens eerst moeten worden stopgezet, om daarna weer te worden opgestart. Dat had een negatief gevolg voor diverse leerkrachten die geheel vrijwillig opnieuw aan de slag gingen. De gedupeerden meenden dat de omzendbrief daarover alvast niet zo duidelijk was.

Leerkrachten die zich flexibel hebben opgesteld om in moeilijke tijden onderwijs te verzekeren voor kinderen, mogen daar geenszins negatieve gevolgen van hebben. Verder blijft het ook vandaag voor vele scholen een uitdaging om voldoende personeel te vinden. Het onderbreken van het zorgkrediet was in de coronaperiode een kleine bijkomende piste om naar oplossingen te zoeken. Ook in de toekomst zou dit een klein deel van de oplossing kunnen zijn.

Minister, vandaar de volgende vragen. Ontving u eerder ook al dergelijke signalen van leerkrachten voor wie het onderbreken van hun zorgkrediet een negatieve impact had? Bent u bereid om u flexibel op te stellen tegenover die groep? Ziet u een mogelijke regeling voor hen, zodat hun flexibiliteit geen negatieve gevolgen met zich mee zal brengen? Bent u bereid om het onderbreken van het zorgkrediet om opnieuw aan de slag te gaan, ook in de toekomst mogelijk te maken?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Collega Vandromme, dit is inderdaad een terechte opmerking en bezorgdheid. Het kan inderdaad niet zijn, zeker in de huidige tijdsgeest, met het grote tekort, dat we het mensen in zorgkrediet moeilijker maken wanneer ze die bereidheid, die flexibiliteit aan de dag leggen om de school te helpen bij het mee opvangen van de tekorten. Als we echter kijken naar de aantallen die ons daaromtrent hebben bereikt, is er slechts één schrijven geweest van een directeur over twee leerkrachten die extra dagen hadden gepresteerd zonder dat te melden aan het Departement Werk en Sociale Economie (WSE), dat instaat voor de uitvoering van het Vlaams zorgkrediet. Zij hadden op dat moment waarschijnlijk andere zaken aan hun hoofd.

Omdat het gaat om een stopzetting van een verlof is een melding bij het Departement Onderwijs en Vorming en het Departement WSE echter vereist. Om die reden waren er dus problemen met hun dossiers, maar we hebben uiteraard begrip voor de enorm moeilijke periode waardoor onze samenleving door corona is gegaan, zeker ook wat het onderwijs betreft. Het is immers toch wel dankzij alle inspanningen in het onderwijs dat de wereld is kunnen blijven draaien. Het was ook in onze scholen alle hens aan dek om alles georganiseerd te krijgen. We hebben dat nog samen

kunnen opvolgen. Scholen speelden in deze periode een heel belangrijke rol: ze verzekerden de opleiding van onze kinderen, maar hielden tegelijk ook voor de ouders het werk wat werkbaar. Uiteraard zijn wij de vele leerkrachten die dat allemaal mogelijk hebben gemaakt in die moeilijke omstandigheden, bijzonder dankbaar.

Om deze reden willen we binnen de bestaande regelgeving zo flexibel mogelijk zijn. Het Departement WSE heeft voor het specifieke geval dat ons werd gemeld, een oplossing gevonden, waarbij er voor de betrokkenen geen verlies van krediet is. Via een technische correctie was het dus mogelijk om de periode alsnog recht te trekken. De betrokkenen waren uiteraard tevreden met de voorgestelde aanpak. Indien er nog gelijkaardige gevallen zouden zijn, en die worden ons gemeld, dan zullen we met dezelfde goede intentie ook daar maximaal naar een oplossing zoeken.

In de toekomst wil ik samen met de collega's Weyts en Somers in de mogelijkheid blijven voorzien om verlofstelsels te onderbreken om weer aan de slag te kunnen gaan, zonder rechten te verliezen. Het besluit van de Vlaamse Regering dat dat mogelijk zal maken, is nu naar de Raad van State verstuurd voor advies. Met de huidige krapte is het immers essentieel dat we het mensen zo eenvoudig mogelijk maken om weer aan de slag te gaan wanneer ze dat wensen. Daar zal met die maatregel dus ook op worden ingezet.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Het debat rond het lerarentekort wordt op alle fronten gevoerd. Het is fijn om te horen dat er maar een beperkt aantal mensen in de problemen kwamen en dat er ook begrip wordt getoond. Ik herinner me ook nog, minister, dat u ook in de Commissie voor Onderwijs altijd pleitte voor flexibiliteit in het personeelsbeleid, en flexibiliteit binnen de bestaande regelgeving is zeker noodzakelijk. Ik ben ook zeer tevreden dat u bereid bent om samen met uw collega's te bekijken hoe de verlofstelsels kunnen worden onderbroken.

Ik heb een bijkomende vraag, die ik ook al voorstelde aan de minister van Onderwijs, om ook werk te maken van de re-integratie van zieke leerkrachten. Dat zult u zich wellicht nog herinneren. Ook daar heb ik dus de vraag om de minister te ondersteunen.

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dat zullen we inderdaad heel graag doen. Aansluitend op de korte, maar goede gedachtewisseling naar aanleiding van de vorige vraag rond de re-integratie van langdurig zieken, denk ik dat we dat over alle sectoren heen moeten ondersteunen. Zeker ook in het Onderwijs, waar de cijfers rond het tekort en de krapte inderdaad voor zich spreken. Daar bied ik dus alle steun voor, collega Vandromme.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Ik zou graag ook nog verwijzen naar de conceptnota die we daarvoor hebben ingediend in de Commissie voor Onderwijs. Het lijkt mij een goede basis om op verder te werken, ik zou dus zeggen: pak dat vast.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het onderzoek naar de samenwerking tussen de Vlaamse maatwerkbedrijven en de reguliere bedrijven
– 3217 (2021-2022)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Minister, op dinsdag 31 mei organiseerden de verschillende provincies een studiedag over de verankering van de sociale economie in de reguliere economie. In 2016 was er namelijk een studie van de provinciale ontwikkelingsmaatschappij (POM) West-Vlaanderen – de provincie die soms wel het licht ziet – over deze thematiek en in 2020 startte men een nieuw onderzoek waarbij er een update van de studie uit 2016 kwam en de focus ook verbreedde naar alle klanten en leveranciers van maatwerkbedrijven, dus niet alleen de West-Vlaamse.

Begin 2021 werd beslist om de methodiek van deze West-Vlaamse studie uit te rollen naar de andere Vlaamse provincies zodat we vandaag beschikken over Vlaanderenbrede resultaten over de samenwerking tussen de maatwerkbedrijven en de reguliere bedrijven in onze Vlaamse economie.

87 maatwerkbedrijven – of 72,5 procent van het totale aantal – in Vlaanderen namen deel aan het onderzoek. Samen vertegenwoordigen ze 74,1 procent van het totaal aantal werknemers in onze Vlaamse maatwerkbedrijven.

Uit de studie blijkt dat de maakeconomie, de logistieke sector en de biogebaseerde industrie de belangrijkste klanten zijn voor onze Vlaamse maatwerkbedrijven. Opmerkelijk is wel dat de zorg economie als klant van onze maatwerkbedrijven wat achterblijft, behalve dan misschien in Vlaams-Brabant waar deze sector 23,4 procent van de klanten uitmaakt. Verder zijn er nog een aantal regionale verschillen op te merken, bijvoorbeeld in het klantenbestand. Zo heeft circulaire economie een aandeel van 15,6 procent aan klanten in Limburgse maatwerkbedrijven tegenover slechts een aandeel van 2,7 procent in Oost-Vlaanderen.

Het onderzoek wijst verder ook uit dat de aankopen bij de Vlaamse maatwerkbedrijven voor een groot deel van de klanten slechts een klein percentage uitmaken van de totale aankopen die ze doen. Voor 84,8 procent van de klanten is dat minder dan 1 procent. Er is dus nog wat werk aan de winkel om de sociale economie verder te verankeren.

Minister, welke maatregelen zult u nemen om de verankering van de sociale economie nog verder te stimuleren?

Welke acties zult u ondernemen om specifiek de zorg economie en de sociale economie dichterbij elkaar te brengen? Hoe zult u goede praktijken uit bepaalde provincies verder verspreiden naar andere regio's?

Ziet u opportuniteiten om, aan de hand van de resultaten van dit onderzoek, een appel te doen aan de reguliere bedrijven om nog meer samenwerkingen aan te gaan met maatwerkbedrijven?

Welke conclusies trekt u zelf nog uit deze studie?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dank u wel, collega Vandromme. Ik denk dat het inderdaad gepast is dat we vandaag nogmaals onze felicitaties overmaken aan de provincies voor

hun toch wel zeer succesvolle studiedag, waarop we zelf ook aanwezig waren en hebben kunnen zien dat die sociale economie wel leeft en dat het goed wordt aangepakt.

Ook daar zien we het verhaal van de krapte die een kans is en dat de brug tussen de sociale economie en de reguliere economie vandaag steeds gemakkelijker gemaakt kan worden. Het blijft uiteraard een uitdaging, maar de overtuiging is er alvast dat ze een belangrijke meerwaarde kunnen leveren, ook als klant, leverancier of opdrachtnemer in een enclavewerking binnen de maatwerkbedrijven. Ze draaien mee in het hart van de economie met aangepast en zinvol werk voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. De studie waarnaar verwezen wordt, toont ook het belang van die lokale samenwerking aan en maatwerkbedrijven zijn een heel belangrijke lokale werkgever. Vele werknemers of maatwerkers zijn beperkt mobiel of wonen op een beperkte afstand van hun job en zijn bijgevolg afhankelijk van zo'n lokale werkgelegenheid.

Die lokaliteit is tegelijkertijd een sterkte en potentieel een kwetsbaarheid voor de maatwerkbedrijven. Het is, mijns inziens, dan ook belangrijk te blijven investeren in die 'matchmaking' tussen de lokale ondernemingen in de sociale en reguliere economie. Die 'matchmaking' kan op diverse vlakken versterkt worden, zoals een uitbreiding van de rol van de lokale regisseurs sociale economie, van sociale economie naar sociale economie en werk. Maatwerkbedrijven kunnen ook een belangrijke actor zijn in de gewijzigde economische context die door de coronacrisis werd versterkt. Productielijnen worden opnieuw naar Vlaanderen gehaald voor economische zekerheid en flexibiliteit.

Ik denk – en dat hebben we vorige week ook zo gezegd – dat door vanuit de sociale economie economisch ingang te vinden richting de reguliere economie de deuren gemakkelijker zullen opengaan.

Ook toont de studie aan dat de sociale economie een heel breed gamma aan ondernemingen omvat, met een enorme diversiteit aan bedrijfsactiviteit en profielen. Er bestaat niet iets als hét prototypische maatwerkbedrijf. Die diversiteit is dan ook hun sterkte.

U vroeg ook welke maatregelen wij zullen nemen om die verankering extra te stimuleren. Momenteel lopen er een heel aantal maatregelen en acties die bijdragen tot de verankering van de sociale economie. Ik geef enkele voorbeelden. Er loopt een periodieke subsidieoproep die vier keer per jaar wordt opengesteld voor innovatieprojecten in de sociale economie, waarvoor tot 50.000 euro aan ondersteuning per goedgekeurd projectvoorstel kan worden gekregen. Die subsidieoproep stimuleert ook expliciet innovatieve projecten in een samenwerkingsverband. Het afgelopen jaar, 2021, werd er meer dan 1 miljoen euro aan ondersteuning verleend aan zulke innovatieprojecten binnen de sociale economie.

Ook heel nadrukkelijk aan bod gekomen tijdens de studiedag zijn de lokale digibanken. Die moedigen de sociale-economieondernemingen aan om in partnerschap te treden rond digitale inclusie, wat toch ook nog een hele grote uitdaging blijkt. In een tijdperk waarin de digitale trein razendsnel voortdendert, moeten we ervoor zorgen dat iedereen daarin mee is.

Naast de digitale transitie vinden we het met de Vlaamse Regering uiteraard belangrijk dat de sociale economie een rol kan opnemen in de noodzakelijke klimaattransitie. Daarbij verwijs ik graag naar de klimaatjobs, die we vandaag ook al vermeld hebben. Daar zullen tegen 1 oktober 2022 de eerste 450 jobs effectief ingevuld zijn, om uiteindelijk het doel van de vooropgestelde 1000 te realiseren.

Ook de zorgeconomie kan inderdaad een heel interessante groeisector zijn, niet alleen voor de sociale economie. Ook in de reguliere economie is dat een uitdaging die we vandaag kennen. Experimenten uit het verleden leren dat hier mogelijkheden liggen maar dat die niet altijd gemakkelijk te ontwikkelen zijn. Tot voor kort was er inderdaad

het mooie ESF-project (Europees Sociaal Fonds) Tea for Two in de regio Limburg en de Kempen. Limburg als voorbeeld voor Vlaanderen, zo zien we dat graag.

Een aantal organisaties in de sociale economie werkten in dat kader samen met woonzorgcentra. Ze versterken de klusjes- en groendienst, doen de was en de strijk of komen poetsen. Kortom, die doelgroepwerknemers staan in voor de huiselijke taken in het woonzorgcentrum. Maar om tot een echte win-win te komen voor het zorgpersoneel ging dit ESF-project nog een stap verder: de takenpakketten van zorgkundigen en logistiek werknemers werden onder de loep genomen. En wat bleek? Ze bevatten heel wat laagdrempelige taken die aan die doelgroepwerknemers konden worden overgelaten. Dat gaat dan over boterhammen smeren, de koffie rondbrengen, een wandelingetje maken. Dat is dus een interessant voorbeeldproject, en het blijkt ook erg aan te slaan bij de twee partijen. We zien enerzijds de getuigenissen van de doelgroepwerknemers die helemaal openbloeien, en zich inderdaad heel waardevol vinden. Tegelijkertijd krijgt het zorgpersoneel meer tijd en ruimte voor de zorg en medische taken.

Ik ben er dus van overtuigd dat hier heel wat kansen liggen, mits de nodige incentives voor de sociale economie en de zorginstellingen. Desondanks blijft dat toch wel redelijk nieuw en onbekend terrein. Maar ik denk dat we elkaar daar niet meer van moeten overtuigen, en dat ook collega Crevits dat verder mee kan oppikken, ter versterking van de handen en de steun in de zorg.

Die studiedag stond verder ook in het teken van de samenwerking tussen de reguliere en de sociale economie. Het klopt dat niet enkel maatwerkbedrijven aangesproken moeten worden om een samenwerking te zoeken met reguliere bedrijven. Ook moeten die reguliere bedrijven de weg vinden naar de sociale economie. Ik heb het vandaag al een paar keer gezegd, en ik ga het blijven herhalen: ook daar is die krapte een kans.

Tot slot hoop ik volgend jaar van start te gaan met een nieuwe tewerkstellingsmaatregel rond individueel maatwerk. Dat is u welbekend. Daarbij kunnen doelgroepwerknemers ook in een reguliere onderneming aan de slag gaan. Ik zie daar ook enorme kansen met het toekomstige verhaal van het individueel maatwerk, dat tegelijk ook een extra boost kan geven aan de sociale tewerkstellingskansen.

Hierin kan ook de meerwaarde van die sociale-economiebedrijven op het vlak van begeleiding van werknemers in de reguliere jobcontext aan bod komen. Kortom, er liggen heel wat kansen voor de doelgroepwerknemers, zowel in de reguliere als de sociale economie.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Bedankt voor het overzicht. Het is inderdaad een verhaal van kansen. De sociale economie is ook een verhaal van diversiteit, en die diversiteit is ook een sterkte.

U had het over de rol van de lokale regisseurs. Graag verwijs ik naar een voorbeeld waarbij men in West-Vlaanderen een storytellingcampagne heeft opgestart met de vijf regisseurs sociale economie, om net de sociale economie in the picture te zetten. Dat is ook een goed voorbeeld.

Daarnaast kijk ik samen met velen uit naar de beslissing omtrent de digibanken, die wellicht binnenkort valt. Daar hopen we toch ook wel heel wat positieve resultaten te kunnen zien. En het verhaal van Tea for Two ken ik, ik heb daar in het verleden al een vraag over gesteld aan uw voorganger.

Minister, tijdens de studiedag van 31 mei kwam ook het project doeners.be ter sprake, het matchmakingplatform dat vanuit Vlaams-Brabant over heel Vlaanderen

wordt uitgerold. De sector is eigenlijk nog op zoek om deze tool nog meer bekend te maken bij de lokale overheden. Welke mogelijkheden ziet u nog om deze tool ook verder te ondersteunen?

Ik heb ook een vraag gesteld in de commissie Binnenlands Bestuur van 2 februari, aan minister Somers, omtrent het federale initiatief waarbij het mogelijk werd gemaakt om meer maatwerkbédrijven in te schakelen, en hij vond dat een goede zaak. Een vraag vanuit de sector om hierrond in overleg te gaan met minister Somers werd nog niet beantwoord. Daar is de vraag of u ook in gesprek wilt gaan met uw collega-minister Somers om deze thematiek te bespreken, en om te vragen om in overleg te gaan rond het federale initiatief om maatwerkbédrijven meer in te schakelen bij de lokale partners.

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Bedankt voor de bijkomende vragen. Wat het platform doeners.be betreft, denk ik inderdaad dat we dat zeer nauw moeten volgen, en na evaluatie verder moeten bekijken om het eventueel uit te rollen.

En inderdaad, wat uw laatste vraag betreft, rond individueel maatwerk en aansluiting vinden bij lokale partners: dat is inderdaad ook iets dat ondersteund kan worden.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Mijn slotbedenking is dat niet alleen Onderwijs mij na aan het hart ligt, maar ook de sociale economie. Al was dat wellicht al duidelijk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.